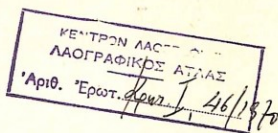

46
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

9.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διαβιβασμός 1969 - Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)...*Κουφόις*.....
(παλαιότερον ὄνομα: *Κουρφόις*.), Ἐπαρχίας *Κυδωνίας*.,
Νομοῦ...*Χανίων*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Νικολα-*
κίου. Ἐμμανουήλ ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἀλιμάνος*...*Χανίων*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *5*...*μῆνας*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Νικολάου*...*Μάρκου*.....
.....
ἡλικία *(10) ἐτῶν*. γραμματικαὶ γνώσεις *Ἀπόστολος*. *Γυμνασίου*.
..... τόπος καταγωγῆς *Κουφόις*.....
.....

β) *Βαρυσσαρίου*. *Γεωργίου*. *Ζα. Διονυσίου*. *Δ. Γε. Εὐαγγ.*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Δ.δ. οὐλαφισαί. προωρίζοντο. Δ.δ. τὴν βοσκὴν. καὶ. αὐ. πεδινὴ. μέση. Δ.δ. τὴν. σπορὰν.*
Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *Δ.δ. ἐπῆρχον. χωρισταί. 222. ἐνηλλάσσοντο.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ἀντῆμον... εἰς. ἰδιώταις... χωριστόν.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *ἄλλωτε. τὴν. διατηρεῖ. 3. ἄλλωτε. τὴν. διανέμει καὶ... 4. ἄλλωτε... διανέμεται... μὲν... τὸν. ἀπὸ τοῦ. τὸν. του.*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἄεχθουσιν καὶ μετὰ γεωργίαν καὶ μετὰ κτηνοτροφίαν.....*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἄεχθουσιν καὶ μετὰ γεωργίαν.....*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....
ἔργάζοντο οἱ χωριανοὶ ὡς ἔργαται βαρὺν μισθόν... ἐπὶ τοῦ ὑπομνησθέντος οἰομηνίης τῶν...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
"σημισακατορες", "μερομακαδῆνροι",
κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...
ἔκδοχοι... χωρικοὶ... καὶ περιόχῃ... κούρα...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *καὶ κατὰ δυνάμιν*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἄλωνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἔχρηται μοιροῦντο... ἐντέλειαν... ἐργατῶν καὶ ἐργαζομένων... καὶ... μακαρὶ καὶ... καὶ... ἐλπίαν... καὶ... ἀμαρτανό... καὶ... εἰς εἶδος καὶ εἰς χρήμα.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....
οὐκ... ἀχρησιμοποιοῦντο... δούλοι ἢ δοῦλαι...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαγαν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... *οὐκ... ἐπὶ τῶν... ἀνέυρεσιν...*

β) Ἐπήγαγαν ἐποχικῶς : ὡς ἐργαται... *ὅχι...* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-
ματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; .... *ὅχι...*

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Ἐλπίαν αὖτε... μένον... καὶ... υποχώρῃ
 μέ... ζωὴν... μέτρον... (βοδίων... καὶ...
 ἡγενομένων).....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; ... Κατὰ τὸ 1914 .....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; Ἰὸ. σιδηροῦν. ἄροτρον...

Από: π. 1920 - 21 και εξής, σε γενεαλογ. λειτουργία από
1950.

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Είς ποία κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄρτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Eleggi monarca e d'ogni cosa che ti serve*

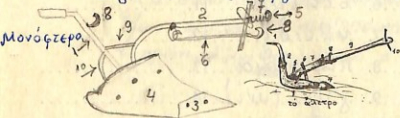
Σ. ε. κ. καὶ τὸ μαρτύριόν σου ἐν πλῆθει ἐν ἐνὶ τῷ αὐτῷ.
Κατασκευάσθη εἰς ῥόδον καὶ πρᾶξι δὲ σου. Ἐρίνη
καὶ τὸ ἔλεος σου.

Παραθέστε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. . . . .

1. ὄχρη... 4. γ. τερά... 7. ρέχ. ρα... 10. ε. π. ρ. μα...

2. σταθάρη... 5. βίδα... 8. χάντροι...

3. χυνὶ . . . . . 6. βέρχα . . . . . 9. σπηρίκατοι . . . . .

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) .. 1950 .....

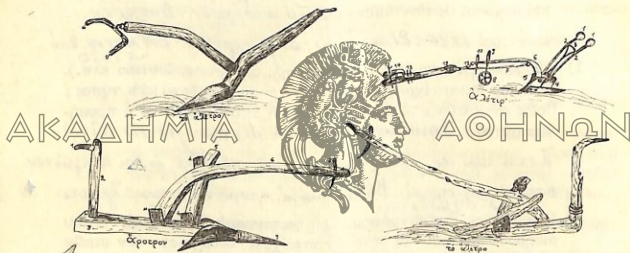
3) Μηχανή θερισμού . δ.ε.ν... ελκυσμοποιόδγ... ελκυσμ.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ἰδὲν. ἐργασιοποιήθη.*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *χρησιμοποιοῦται... ἀπὸ τὰ 1956.....*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ἔμαθες... χωριῖό... τὰ... ἰδιμόν... τῆ... «ἀρορίσανε»... ἐντα... ἀπὸ... ἄλλα... χωριῖα...*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ὄχερν.....	6. εἰσβάρι.....	11. ....
2.	7. κλειδί.....	12. ....
3. ποδάρι.....	8. παρούδια.....	13. ....
4. εἰσπύρι.....	9. γυνί (ὑνί).....	14. ....
5. ἐπὰρθη.....	10.	15. ....

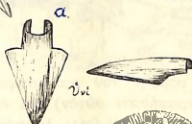
(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τ.ό. γ. υ. ν. ἰ. ν. ... ἡ π. α. ... μ. ἰ. ᾱ. ... μ. ο. ρ. ρ. ᾱ. ... ὡ. δ. ...
μακροτέρῳ. (α).

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου, «Μαυροόβελιν»
καὶ ... «Πλαμινέην» καὶ τὸ καλὸν «Χρυσὴν» ἔξοχκωμένην.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἡ αἰδηρὸν ;

ἦτο μακροτέρῳ καὶ μ. ἰ. ᾱ. ... ἔκ. ... ἔξ. ὡ. δ. ...

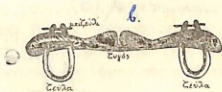
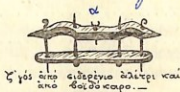
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.) .....

Τ.ό. σ. κ. ε. π. ᾱ. ρ. ν. ... ἡ π. α. ... ὡ. δ. ... κ. ρ. ἰ. ᾱ. ... π. ρ. ᾱ. ...

ὅμοι. ἐνίοτε. ἔχρησιμποιητο. καὶ ὁ «ξυλοφάει» δη-
τὸ πριόνι, τὸ ἀρίδι, καὶ ὁ «ξυλοφάει».

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *μαί. βόες καὶ ἵπποι, οἱ καὶ ἡμίονοι.*
- β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *δύο βόδια ἢ ἓν... ζῶον...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *εἶναι... ἀναγκαῖος... ὁ... ζυγός... γιὰ τὰ βόδια.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *Ο. χρυσομαστούμενο. ζυγός. ἄρα. ὑπὸ... μαρμαί... (β). καὶ... εὐδερνίονα. ἀλάντι. 1. ζεῦλες. 2. πιζεύλια. ἢ τῶνα. καὶ... μεδενίονα. καὶ... ἐκδέρν... (β). καὶ... 3. λοῦρα.*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ο. ζεῦλες μετὰ πιζεύλια.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ο. λοῦρα. καὶ... Ο. λοῦρα. καὶ... Ο. λοῦρα. καὶ...*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *1925.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Ο. ἄλλο... ο. φάρυ. γύρω. ἀπὸ. πᾶν. λαίμακον. πᾶν. π. καὶ... ο. φάρυ. γύρω. ἀπὸ. πᾶν. λαίμακον. πᾶν. π. καὶ... ο. φάρυ. γύρω. ἀπὸ. πᾶν. λαίμακον. πᾶν. π. καὶ...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

[illegible]

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπὸ πρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τοῦ τόπον σας. καὶ ἄρρωτε... καὶ ἔδω...
μοῦ δὲ... ὄργωνε... ἄνδρας... εὐκρίδας... ὁ ἰδι-
οκτήτης...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πὼς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τοποθετεται ὁ γυμνός. Στὴν κοιλότητα τοῦ βοδιοῦ καὶ ἐκτρέφονται μετὰ τὴν δυνάμει καὶ ἐπὶ πανωθεντικῆς ἐπὶ κοιλότητος τοποθετοῦνται τὰ δοτρία μετὰ τὴν δυνάμει συνδεδεμένα μὲν ἄροτρον*

2) Πὼς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖον ἄροτρον.....
ὥς... μεταφέρονται εἰς τὸν ἀριστερόν... 12. καὶ σιδηρεῖον

.6:

3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (ή το ζώον) κατά το ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Μέ... σχοινί... καὶ... ἀπὸ... τοῦ... ἔχουν δε-
 θῇ... εἰς... τὰ... κέρατα... τῶν... ζώων.....

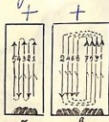

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμε-
ρον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας
(αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μέ. π. δις τετρα. ἀλέεσι γίνεται. π. ὄργωμα καὶ π.
π. εὐθεία (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Μέ. π. πολὺ ἥτερο. γίνεται. κατὰ π. εὐθεία (β)...

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων
τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη
ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λωρίδας (δηλ. σποριές ἢ σποριές, ντάμιες, σισσιές, μεσδράδες
κ.λ.π.) ; .....

εἰς λωρίδας καὶ «εμπορές».....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; .....

Μέ... αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται
ἄροτρον ; .....

οὐκ ἔστιν. ἢ το. δακτύλι. ν. ὀργῶσαι με ἄροτρον.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει
παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ
ὑνί: καθεῶς, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

Ἐπιπαρακί... π. «βαθύν» ὀργῶσαι καὶ π.
«ὑν. ἔ. βαθ.». ὀργῶσαι.....

¹ καὶ βαλῶν... ἐκώ... διὰ... κυριεύειν... ἡ βασιλεία...

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ τὰ δασφ. μὲ. 1-2, διὰ τὰ κηπευτ. μὲ. 3-4 καὶ διὰ τὰ ὄσπρια 1-2.*

5) Ποία έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

— 9 —

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

ἢ... κέ... τό... πίω... φέρο... πῶ... «βουκέντρας»...
 ἢ... κέ... τό... «ειβάκις»... δηλ. ὑπάδημα... τῶ... φέ...
 κρηδ... .....

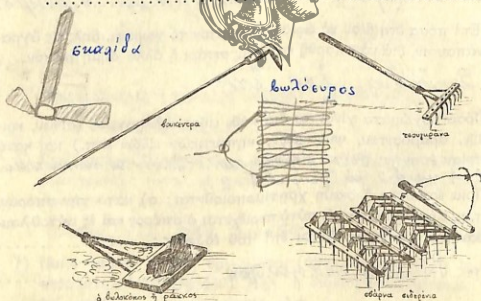
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .... Γίνεται... «βωλόεργον».....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

μὲ σκαλίδον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

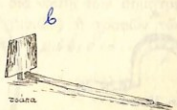
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

Καβίρας ὁ ἀφ' ἡμῶν καὶ π. πρὸς τὸν πατέρα διὰ τοῦ ἐκδιδόντος (α)
Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐκδιδόντα (β)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὀργῶμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Συνήδωρ... Παιδιά... ἡ γυναίκα... τοῦ ἀνδρὸς...
τοῦ φεγγαροῦ... ἀπολαύσῃ καὶ ἡ βοσκίτῃς...

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ραν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους. *ἔλας, ἔλαιον, ἔλαιον, ἔλαιον, ἔλαιον, ἔλαιον, ἔλαιον.*

ΕΙΘΕΟΣ . . . ΔΕΥΤΕΡΟΝ . . . ΔΕ . . . ΤΡΙΤΟΝ . . . ΤΕΤΑΡΤΟΝ . . . ΠΕΝΤΕ
 ΔΕΥΤΕΡΟΝ . . . ΤΡΙΤΟΝ . . . ΤΕΤΑΡΤΟΝ . . . ΠΕΝΤΕ

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. . . *Εἰς τὰς ἀγέλας αὐτῶν* . . .

καὶ λόγον ἀπαρτηρημένον ὁ λόγος μου ἐστὶν
πάντοτε καὶ πάντοτε.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. *ἔφαινετο... ἐπὶ... αὐλάκια...*

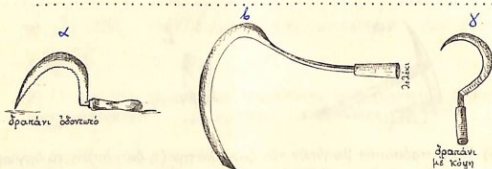
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) . *Μέ. α. δρεπάνι.*
α. δρεπάνι. ἀγέρει. κόψη. (ε. χέδισ. γ.) ή και. μέ. το.
δρεπανωτό (ε. χέδισα) .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ἦσαν. καί... εἶναι. τὰ. δρεπανωτά. (α). καί...
(γ) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μέ. τ. κ. μάσα*
» «τριφυλλοκόχιστος»

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

οδοντωτή. ἢ... εἰς. α. δρεπανοῦ... καί... ὁμαλή.
εἰς... το... «τριφυλλοκόχιστος» .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἦ. χειρολαβή... ἦτο... ἐν... δ. ὕ. του. (α... εἰς. τὰ...)
ε. χέδισα... α... καί... γ.)... Ὁ σιδηροῦς σκελετός... τῆς
μάσας γίγνεται «σεχιάρι»

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *ἤφθην. πατελευνάηντο. ἐδῶ. εἰδηροφρεῖν. τῶν. Χ.α.ν. ι.α. ν.αῖ. ἤλλ.α. ... ἤρχαν. το. ἐδ. ἤφθον. τῶν.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἤσαν. καὶ. ρ.ε.β.ι.θ.ι.α. ... ἐκριζώνοντο. εἰ.α. ... τῶν. χ.ε.ι.ρ.ῶν. ....*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *ἤνελον. τῶν. φ.ά.δ.α. καὶ. ἤδῶ. σ. ... ἀ.π.ά. ... 10. - 20. π.ά.ν.τ.ον. ....*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἤσαν. ἤσαν. καὶ. ....*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ. ἤ. δ. αἱ. οἱ. αἱ. δ. ε. ρ. ι. αἱ. ... ἀ.π.ο.θ.έ.τ.ον. ... δ.ο.ι. καὶ. ἤδῶ. σ. καὶ. δ.ρ.ά.γ.μα.τ.α. ....*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *το.π.ο.θ.ε.τ.ο.ῦ.ν.τ.αι. ... 4. - 5. χ.ε.ρ.ι.έ.ς. ἐ.πὶ. καὶ. ἤδῶ. ... φ.ο.α. ν.αῖ. ... μ.ά.ν.σ.α. ... καὶ. ... μ.ε.λ.ι.μ.έ.ρ.η. ... εἰ.ς. τὸ. ... ὀ.π.οῦ.ν. ... αἱ. ... α.ε.φ.α.λ.ῆ.ς. τῶν. ... σ.τ.α.χ.ύ.ων. ... εὐ.ρί.σ.κ.ο.ν.τ.αι. πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... « *ἀνδρ. ρ. ι. α.* » ... « *δεμ. α. ι. α.* » ... « *π.* » ...

« *μουν. τ. α. ρ. α.* » .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

*Θερίζουν. καὶ... ἄνδρες... καὶ... γυναῖκες...
μεσ... κατ'... ἑπαγγελματίαι... θερισταί
δὲν... ὑπάρχουν...* .....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

*Ἐπὶ πρῶτον... αἰ... ἐργάζεται... μεροκά-
ματα... μετὰ... φαγητοῦ... εἰς... χρῆμα... ἢ...
ἢ... αὐτὴν... πρὸς... ἤρχοντο...
κ. κ. μουν. αἰ... δανεινέ... κ. κ. ...* .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

*δὲν... ἐρίκετο... καμμί... προφύλαξις...
καὶ... ἀπὸ... ἀνδρ... οὐτε... ἀπὸ... γυν...
... καὶ...* .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Συνήθως... δὲν... ἀρχίζουν... ἀμέσως... ἔρχονται...
καὶ... θερισμὸν.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ὅθεν... ἐτραγουδοῦσαν.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάλλαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Ὅθεν... ἀφήνουν... ἀθήριστον... μέρος.....

καὶ... χωράφιον.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἰφικαδόμην... καὶ... μαρτυρῶν... ἐκ... Συνήθως...

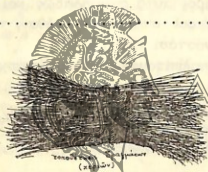
ὁδὸς... καὶ... ἰδίαν... ἡμέρας... ἢ... καὶ... ἐξαφίενον

ἄλλοι... ἄλλοι... ἄλλοι... καὶ... ἄλλοι... καὶ... ἄλλοι...
ἐπαρτίος

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ...εὐάχυα...δένει...ἐ...ἰδίως...ἐ...φ.ε.κ.ρ.χ.ῶ.
 μέ...βοῦρρα...ἢ...«δεπαυμένε»...εὐάχυα...
 μέ...π.α.μεγ.ἀ.θ.α...ὅλν...πρῶ...τὴν...αδ.κ.ῶν...
 διαδυνάμιν...δ.ἐκ...ἡρ.π.α.ἰ.μ.α.π.ο.ἰ.ε.ἰ.τ.α.ἰ...ἐρ-
 γ.α.γ.ε.ἰ.α.ἰ...δ.ἰ.ἄ...π.α.ῶ...ε.κ.α.σ.ἄ...π.α.ῶ...α.ῶ...ε.κ.α.σ.ἄ...
 ὅτε...π.α.α.ἰ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

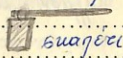
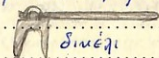
Τὰ...δεμάτια...μέ.κ.ον...ἐδ.κ.ον...δ.ε.ρ.ἰ.σ.μ.έ-
 ν.α.ἰ...ἀγρ.ἄν...ἐ.κ.α.σ.ἄ...με.κ.α.φ.ε.ρ.θ.ῶν...ἐ.κ.α.σ.ἄ...
 π.α.ῶ...ἀλ.ῶ.ν.ε...~~π.α.ῶ~~...το.π.α.δ.ε.κ.ο.ῦ.ν.τ.α.ἰ...ἀ.κ.α.ἰ...
 ὅτε...δ.ε.φ.ω.ν.η.ἰ.ἰ.ς...μέ...τ.ἰ.ς...ρ.ἰ.ζ.ἰ.ς...πρῶ...π.α.ῶ...ἐ.κ.α.σ.ἄ...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Σ. μαρτίου.*
τῆς παύσης. Ἰουλίου. ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἔκτε.
Μέχρι τοῦ 1925. Ἰού. φύτεμα τῆς παύσης. Ἰουνίου.
ἢ τοῦ Σεβραστίου. ἢ τὸν φῶτον.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Μ.Ε. . . τό. 8 μαρτίου 1972, τό. 4 διέλιξις 11. ἡ
μέ. τό. διέλιξις 11. 20. ἐπερ. 1. 6 μαρτίου 1972.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Έσυνθηθήζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με ἐπὶ τὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....
- Τά. «*χανερὲς*» *Ἰωα.* *ἑρπύλλοντα*... *μέ.* *Ἰ. χερ. κ.*...
τὸ χερμὸν... *Μετὰ*... *τὸ*... 1925. *Ἰ. αρχ. 66*... *δ.* *καρ. θιέρρη*
βίμου *καὶ*... *ἑρπύλλοντα*... *Κόσ. τον. καὶ*... *μέ.* *δρεπ. ἀν.*
ἡ... *μέ.* *κό. 6α.*... *Ἰ. θραϊν. αὐ. καὶ*... *καὶ*... *ἑρ. ἰ. 66*... *καὶ*... *εἰ. τὸν*
«Ἰ. χερμὸν 65»...
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἀ.). Ἐθερίζετο... *ss* *μετὰ τὴν*... *Ἰ. χερ. κ.*... *πρίν*...
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
καρ. κ. 6α.... *μέ.* *κό. 6α.*... *καὶ*... *μέ.*... *δρεπ. ἀν.*...
- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ? Ἐξαραιέμετο... ἀγόν. καὶ ἄγνων... ὅσον
 ἡλίον... 3-4. κέρει... ἐν... ὕψος... προσηλν...
 ἔρι... ἔρι... ὅ... ἡλίον... καὶ... ἔκαστον... ὅ...
 ὕψος... καὶ... ὅ... ἡλίον... καὶ... ἔκαστον... ὅ...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Ἰ.δ. δεμάτια... καὶ... πρὸς... ἀλωναμένον...
 ἡλίον... μετεφέροντο... εἰς... καὶ... ἄλωνα...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωσστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ...

θεμνωσστάσι... καὶ... πρὸς... ἄλωνα...
 πρὸς... καὶ... πρὸς... ἄλωνα...
 πρὸς... καὶ... πρὸς... ἄλωνα...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; ....

Ὑπῆρχεν... ἀνέκαθεν... ἄλωνα...

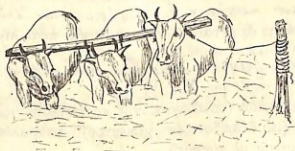
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... ἔξω... πρὸς... ἄλωνα...

πρὸς... καὶ... πρὸς... ἄλωνα...

πέν. ἀρχαί... ἀλκυονίδων... Τ. 4. ἀτάκτα
 μορφάφοι... ἐν τῷ... πρὸς ἄλκων... εἰς πλάγιν
 ἀντὶ... καὶ... ἔργον... ἐν τῷ ἄλκων...

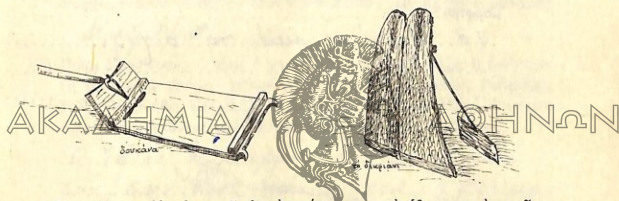
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοῦ τοιοῦτου ἐργασμοῦ κατέως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνου ἐξίσταται στυλὸς ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρος, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὴν ψὺλ (βάδιν)... περιτομή... μέλα... εὐδ...
 ἀγν... δεινὰ... μέ... αἰσιν... ἀσπιδ...
 πα... αὐ... κ... γ... εὐ... ἐν... πα...
 κ... β... ἀ... ἀ... πρὸ τοῦ 1920.

- 20 —

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιὰ, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Τὸ ἀλωνιστικὸν μέσον... δουκάνο... ἐξενικιστικόν.
 μέγεθος... 12.20... 3.40... 6.40... 8.40...
 ὡς καὶ... 5.40... 6.40... 7.40... 8.40...
 καὶ... 1.80 x 0.50...
 Τὸν ἐπρομηθεύοντο... ἐκ... Χανίων...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἐκκλήδωτα... ἀρχίζει... πρὶν 9^{ην} καὶ 10^{ην} ο.μ. καὶ.
 ὅτε φεύγει... πρὶν 5^{ην} μ.μ. ....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Τὸ... δριμύλι καὶ τὸ... διχάλι .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχυν ; ...

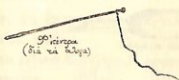
Βεβαίως... ρίπτει... σταχάς .....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

ὑπὸ πρ.ε... μὲτ' αὐτοῦ... βέρρα... μὲτ' αὐτοῦ.
 ἐν... πρὶν... ἀπὸ... ἐν... περὶ... μέτρο...

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

... δ.έν. ἀπ' ἄρχην... ἰ.διαι.τέρη... ἐπομοαί.ε... ἴσηρῶ
 δ.έψων... ἔχινε... κα... ἀλύν.ν.ε... ἀλυνό.ζωντο... ε.ε.Η.σερῶναι

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... Μά.ζα.μα...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικαὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι ἔχον βρόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

... δ.ἰ.δ.ι.α... δ... γεωργός... κα... πα.δ.ι.δ...
 ζων, δ.μ.ν.δ.ω... κα... ἀλ.ό.ρ.ι.α... χ.ρ.ν.δ.ι.μ.ο...
 η.ο.ι.δ.ν.α.α... κα... δι.μ.α... του... δ.ω.α...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... δ.έν... ἐφ.ί.ν.ε.ω... χ.ν.ρ.ι.ε.μ.ό... κα... μα.ρ.ν.α.υ...
 δι.δ... κα... μα.ρ.ν.α.ν... ἀ.σ.ό... το.ι.α... δ.α.χ.μ.ε.ς.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

... δ.έν... ἐφ.ἡ.ρ.χ.εν... κό.παν.ο...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

...*ἐν...ἐγίνετο...κοπ.ν.ν.ι.σ.μα...*.....

κόπανοι στρογγυλοί

ξύλο κομμενὸν διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ὠροῦ δημητριακῶν...

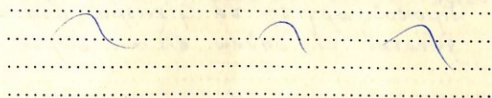

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .....

.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... *Ὁ. ἐ. κ. ... ἐ. τ. ρ. α. γ. ο. ν.*

δ. ο. ν. κ. α. ... τ. ρ. α. γ. ο. ὀ. δ. ι. λ.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Ἐ. λ. ω. ν. ὀ. β. χ. ι. ν. α. ὀ. μ. π. χ. ι.*

Α. Κ. Α. Δ. Η. Μ. Μ. Α. Θ. Ε. Ν. Ο. Ν. Α. Κ. Α. Δ. Η. Μ. Μ. Α. Θ. Ε. Ν. Ο. Ν. Α. Κ. Α. Δ. Η. Μ. Μ. Α. Θ. Ε. Ν. Ο. Ν.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. .... *Ἐ. λ. ρ. ο. ν. τ. α. ι. μ. ὀ. β. χ. ι. ν. α. ὀ. μ. π. χ. ι.*

καὶ... ὀ. β. ρ. ε. ὀ. ν. τ. α. ι. μ. ὀ. β. χ. ι. ν. α. ὀ. μ. π. χ. ι. ὀ. β. χ. ι. ν. α. ὀ. μ. π. χ. ι.

ὀ. β. ρ. ο. ν. ... ἐ. τ. ρ. α. γ. κ. υ. ὀ. β. ρ. ο. ν. ὀ. β. ρ. ο. ν. ὀ. β. ρ. ο. ν.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

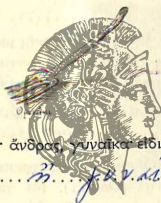
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

Προεσθ... ἀρχι... τὰ... λίχνισμα... δ' ἐν... μαρ-
φώνεται... τι... δ' οὐκ... εἰς... σωρόν.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ τὸ... θρινάκι... ὡς... πύ... μακροτέρω...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ὁ... ἀνδρᾶς... ὁ... γυναῖκα...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

λέγονται... κόντυλα... ἀνέμιζον... μὲ... τὴν
ἀμολία... δη... τὸ... ἀρωμα... τὸ... ἑλκυσαν
χειρὶ... μὲ... χυλῶνα...
δ' ἐν... φέρεται... ἀνέμιζον... ἀνέμιζον...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

.. δὲν γίνονται... δύνανται... ἀγωνισμός.

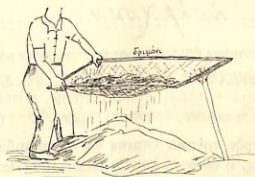
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μ.Ε. π.π. βοτάνειαν... π.π. βοτάνειαν...
 .. βοτάνειαν... εἶναι... μύσους... μ.ε. κεραι-
 μν.α.κ. ... αἰῶν... (ὡς π.χ. ἐχίδνα, β.) .....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

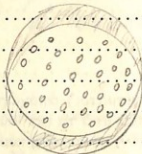
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

← и вадіюху

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησης καὶ ἀσπασμοὺς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Μέ το Δελφικό και Λέπτο στυλ...

Χρῶσθε τὸν λόγον τοῦ κυρίου ὡς ἐστὶν ἐν ὑμῖν.

Εκπαιγνύεται πρὸ θρόνου... ἔχοντας...

παρόντι καὶ ἐβέβαιον ἡ Χριστός καὶ ὁ

Εὐλογίῃσι, διὰ τοῦτο δέχεται ὁ μαρτυρῶν. ^{τὸ ἐξ ἑωῶτι}

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

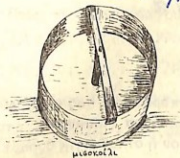
... δὲν υπάρχουν.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνει· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνει; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἰφράκ... ἄλωνα... ἑοφρυαδ... δ... ἑοφρυαδ...
... π... π... ... μ... ... ἑοφρυαδ... πο...
... ἑοφρυαδ... ἑοφρυαδ... ἑοφρυαδ... πο...
→ το ἴδιο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιᾶτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιᾶτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

οὐδ' ἐκ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ...

φ.ε.ω.ρ.οῦ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Εἰς... πάλιν... ἀπὸ χειρὶν ἄλλων* .....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ τὸ... ἀλώνισμα .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Δὲν... γίνεται... οὕτως .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ; ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δὲν... ὑπάρχει... .....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Κατὰ... τὴν... ἡμέραν... πρὸς... Μ. Λαβάρτον. .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Εἰς... ἡμέραν... πρὸς... Μ. Λαβάρτον... πρὸς...

τὴν... Κυριακὴν... πρὸς... Μηκοτάσιον... εἰς...

τὸ... προαίχιον... πρὸς... Εὐκρηναίαν... .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

«*Ο φανός.*».....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

«*Κυρίως... γέροι... άνδρες... και... παιδιά.*».....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ; *Οί... Ίθιαί... οι...*

*νέοι... οι... οποῖαι... πα'... κλέπτουν... από... από...
παρηνειμένους... κ. γρίμπε... κ. ή... κα'... φέρουν.*

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

«*Συνεκομίσθαι... εν... πύλ... πρατέρω...*

και... καθυρίζουν... από... από... μέρα... δι'...

προσδοκίαν... τα... εν... έσπερος...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι επικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα ..... *Κρότοι... και...*

γίνεται... ζρμω... θόρυβος...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

«*έν... γίνεται...*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίᾶς κλπ.) ....

..... Ὁ... Ἰούδας... (ὁμοίωμα).....

.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

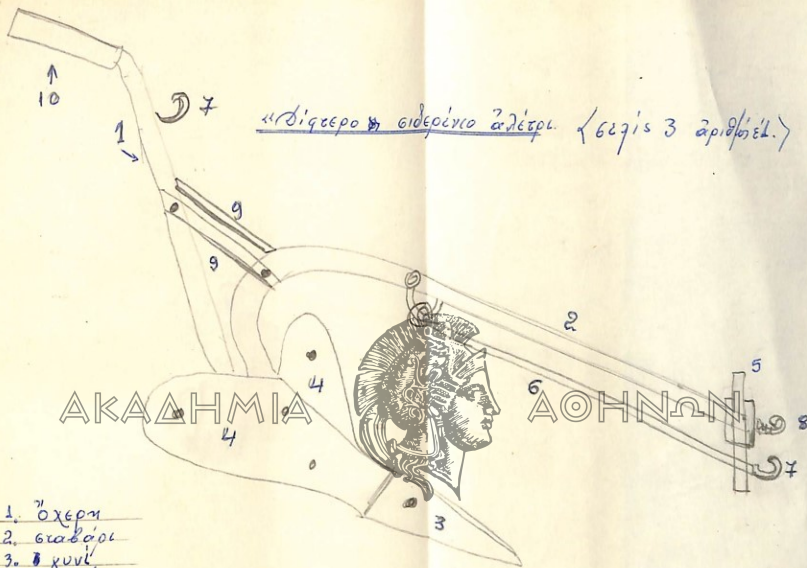
.. βεβαίως... θυαίοντα... ὁμοίωμα... τοῦ...
Ἰούδα.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.. Κατεβιβάσαμεν... ἐν... ὁμοίωμα... ἱερὸν...
... ὅσοι... ἐκαίοντο... με... παλαιὰ...
... «... τὰ...»... ἐν... προσημασμένη...
... ὁμοίωμα... αὐτὸ... ἔδωκεν... ἐπὶ...
... ἔδωκεν... καὶ... ἐν... ἁμνηστία... τοῦ...
... «Χριστός ἡνέστη» ἔδωκεν πῦρ εἰς τὰ ἔθνη.
... ὁμοίωμα... ὁ «Ἰούδας» ὅπως τὸν
... ἔδωκεν. —

1. ὄχρη
2. σταθάρη
3. χυμὴ
4. γέρα
5. ριχολα
6. βέρχα
7. γανταί
8. βίδα
9. εἰσπρίκτωσα
10. λαβή.